

Sygn. akt II KO 31/20

POSTANOWIENIE

Dnia 15 września 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie **J. B.**

skazanego z art. 148 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 15 września 2020 r.

osobistego wniosku skazanego o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 7 grudnia 2016 r., sygn. akt II AKa (...), zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 8 marca 2016 r., sygn. akt XVIII K (...),

na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

odmówić przyjęcia wniosku wobec jego oczywistej bezzasadności.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 8 marca 2016 roku w sprawie sygn. akt XVIII K (...) J. A. B. został uznany za winnego tego, że w okresie od maja 2011 r. do 1 października 2013 r. w Ł. , znęcał się fizycznie i psychicznie nad konkubiną K. B. w ten sposób, że zadawał jej uderzenia po ciele, groził jej pozbawieniem życia, przy czym groźby te wzbudzały u pokrzywdzonej uzasadnioną obawę ich spełnienia, znieważał słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, uniemożliwiał opuszczenie mieszkania zamykając ją w nim na klucz, zaś w dniu 1 października 2013 r., działając z zamiarem ewentualnym pozbawienia życia K. B. , używając przemocy w postaci nacisku z dużą siłą na klatkę piersiową i zadawanie uderzeń spowodował obrażenia w postaci złamania wszystkich żeber, w tym wieloodłamowe

złamanie lewych żeber II - X i prawych III - XI, rozerwanie opłucnej płucnej ściennej, rozerwanie opłucnej płucnej i mięszu płata górnego lewego płuca, stłuczenie w obrębie płata dolnego płuca lewego i płata górnego płuca prawego, które to obrażenia ciała w obrębie klatki piersiowej doprowadziły do tzw. wiotkiej klatki piersiowej i niewydolności krążeniowo- oddechowej, skutkującej zgonem K. B., a nadto spowodował zwichnięcie lewego obojczyka, sińce w obrębie głowy, tułowia, kończyn górnych i dolnych, otarcia naskórka głowy, tułowia i prawej kończyny górnej, podbiegnięcia krwawe w obrębie głowy i tułowia, czym wyczerpał dyspozycję art. 148 § 1 k.k. i art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzono oskarżonemu karę 25 lat pozbawienia wolności.

Po rozpoznaniu apelacji wywiedzionych przez obrońców oskarżonego Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 7 grudnia 2016 r., sygn. akt II AKa (...) zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że orzeczoną wobec oskarżonego karę pozbawienia wolności złagodził do 15 lat.

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 18 października 2017 r. oddalił kasację obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadną.

Postanowieniem z dnia 26 września 2019 r., II KO 36/19 odmówiono przyjęcia osobistego wniosku skazanego o wznowienie postępowania sądowego wobec jego oczywistej bezzasadności. Po rozpoznaniu zażalenia skazanego postanowienie to zostało utrzymane w mocy postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2019 r., II KZ 43/19.

Obecnie J. B. wystąpił z kolejnym osobistym wnioskiem o wznowienie postępowania sądowego, w którym – oprócz przedstawienia swojej aktualnej sytuacji życiowej, stanu zdrowia oraz odczuć związanych z odbywaniem kary pozbawienia wolności – podniósł m.in. że przypisanego mu zabójstwa nie popełnił, zaś zapadły wyrok jest „oszczerczy, niedorzeczny i krzywdzący”. Postępowanie prowadzone w jego sprawie i zebrany w jego toku materiał dowodowy został spreparowany, nie ma nic wspólnego z prawdą i faktami, a oparty został „na imaginacjach i poszlakach”

Wezwany do wskazania okoliczności mogących, zgodnie z art. 540, 540a i 540b k.p.k. stanowić podstawę do wystąpienia z wnioskiem o wznowienie postępowania sądowego skazany, pismem z dnia 31 lipca 2020 r. podniósł dodatkowo, że w toku postępowania przygotowawczego i sądowego złamano obowiązujące przepisy prawa, tj. art. 2 § 1 i 2, art. 4, art. 5 § 2, art. 6, art. 74 § 1, art. 171 § 1 i 5 k.p.k. naruszając prawo oskarżonego do rzetelnego procesu karnego. Sąd nie usunął powstałych uchybień, wpływał na zeznania osób przesłuchiowanych sugerując im treść odpowiedzi, pozbawił oskarżonego skutecznej obrony i możliwości wykazania niewinności. Ponadto, w ocenie wnioskodawcy, Sąd tolerował przekraczanie uprawnień oraz tworzenie fałszywych dowodów, które naruszały jego dobra osobiste i kierowały nieuzasadnione podejrzenia. Sąd nie reagował na przestępstwa z art. 246 i art. 247 k.p.k., których w czasie śledztwa mieli dopuścić się funkcjonariusze Policji. Skazany podał, że wydając wyrok Sąd oparł się na zeznaniach niewiarygodnych świadków – sąsiadki p. Adamkiewicz, której zeznania wyczerpywały znamiona art. 233, art. 234 i art. 238 k.k., byłego męża zmarłej, który dopuścił się czynów z art. 233 i art. 234 k.k., jej syna M. B. , który dopuścił się przestępstwa z art. 234 i art. 235 k.k. działających w zмовie i błędnych opiniach biegłego sądowego J. L. P., który dopuścił się czynu z art. 233 § 4 k.k., oraz wymienił powody, dla których upatruje niewiarygodności przesłuchanych w sprawie osób. Dodatkowo J. B. wskazał, że w postępowaniu nie zweryfikowano, poprzez billingi, autora pogrózek, która zmarła otrzymywała telefonicznie i SMS-owo, co – jego zdaniem – realizuje znamiona przestępstwa z art. 231 § 1 k.k. Kurator sądowa A. S. , która przeprowadzała wywiad środowiskowy nigdy nie miała zastrzeżeń do zachowania wnioskodawcy i nie stwierdziła występowania w jego związku z K. B. przemocy, którą zarzucano mu od 2011 roku. W obszernym podsumowaniu skazany po raz kolejny wskazał na zły stan zdrowia i występowanie schorzeń pogłębiających się, w jego ocenie, w warunkach izolacji penitencjarnej. Podniósł, że to co go spotkało jest niehumanitarne i niehumanitarne i wnosi, by ktoś ponownie przeanalizował fakty, zaniechania i błędy Sądów. Wznowienie postępowania da mu natomiast szansę na spędzenie ostatnich dni życia w obecności 80-letniej mamy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Osobisty wniosek skazanego o wznowienie postępowania sądowego okazał się oczywiście bezzasadny, co zadecydowało o odmowie jego przyjęcia w oparciu o art. 545 § 3 k.p.k.

Zgodnie z obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r. przepisem art. 545 § 3 k.p.k. - dodanym ustawą z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 1247) - sąd odmawia przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania, bez wzywania strony do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku wynika jego oczywista bezzasadność. Co istotne i co należy wyraźnie podkreślić to fakt, że w trybie art. 545 § 3 k.p.k. sąd nie rozpoznaje merytorycznie wniosku i nie bada także jego zasadności pod kątem ewentualnych podstaw wznowienia. Natomiast wniosek taki podlega kontroli o charakterze quasi formalnym, pod kątem hipotetycznej możliwości wznowienia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2015 r., II KO 49/15, OSNKW 2016, z. 1, poz. 5). W trybie tym sąd wznowieniowy bada w szczególności, czy okoliczności faktyczne podawane przez wnioskodawcę w ogóle mogą stanowić podstawę do skorzystania z tego ściśle sformalizowanego nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Jeśli w sprawie nie zachodzi żadna ze wskazanych przepisami art. 540 – 541 k.p.k. okoliczności, nie ma podstaw do wznowienia postępowania.

Pisma skazanego, z którymi zapoznał się Sąd Najwyższy rozpoznając niniejszą sprawę, nie zawierają żadnej z przesłanek, o których mowa w wyżej wymienionych przepisach statuujących podstawy wznowienia postępowania. Z ich treści wynika, że skazany dopatruje się popełnienia szeregu przestępstw przeciwko wymiarowi sprawiedliwości przez osoby przesłuchane w postępowaniu sądowym, z których depozycji (opinii) wynikają niekorzystne dla niego ustalenia. Rzecz jednak w tym, że ustawowej przesłanki wznowienia postępowania sądowego nie stanowi wyłącznie subiektywne przeświadczenie skazanego o niewiarygodności przesłuchanych osobowych źródeł dowodowych, przekonanie o własnej niewinności, czy też ocena o dopuszczeniu się w toku postępowania naruszeń określonych przepisów proceduralnych – tu dotyczących sfery kompletowania i oceny materiału dowodowego. Sąd Najwyższy działający jako sąd wznowieniowy

nie jest więc sądem kolejnej instancji, po raz wtóry weryfikującym poprawność procedowania Sądu Okręgowego.

Wszystkie okoliczności, na które wskazuje skazany, w szczególności dotyczących wiarygodności osób zeznających o szczegółach jego związku z pokrzywdzoną K. B., jak i opinii powołanych w sprawie biegłych stanowiły przedmiot rozważań Sądów obu instancji, zaś prawidłowość postępowania Sądu odwoławczego została potwierdzona w toku postępowania kasacyjnego. Powołane przez skazanego fakty nie noszą zatem cechy wymaganej przepisem art. 540 § 1 k.p.k. „nowości”. Dodatkowo, argumentacja skazanego stanowi w istotnej części, powielenie hipotez stanowiących kanwę poprzednio rozpoznanego wniosku o wznowienie postępowania.

Od strony formalnej aktualnie wywiedziony wniosek o wznowienie postępowania różni się od wcześniej wywiedzionego tym, że oprócz wskazania na – zdaniem wnioskodawcy – niezasadne wzięcie pod uwagę przy rekonstrukcji podstawy faktycznej wyroku Sądu meriti zeznań i opinii wymienionych osób, J. B. „zakwalifikował” je jako czyny realizujące znamiona poszczególnych przepisów ustawy karnej. Wnioskodawca ograniczył się jednak w tym zakresie wyłącznie do przedstawienia własnej interpretacji niekorzystnych dla niego wyników postępowania dowodowego, skutkujących poczynieniem ustaleń w przedmiocie jego sprawstwa i zawinienia, oraz przekonaniem o tym, że w rachubę wchodzi realizacja znamion przestępstw.

Nie wdając się w polemikę z nakreśloną w ten sposób przyczyną wznowienia, stwierdzić należało, że w takim kształcie wniosek o wznowienie postępowania nie spełnia podstawowych kryteriów określonych w art. 541 § 1 i 2 k.p.k. Zgodnie z art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. postępowanie sądowe zakończone prawomocnym orzeczeniem wznowia się, jeżeli w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, a istnieje uzasadniona postawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia. W myśl art. 541 § 1 k.p.k. czyn taki musi być ustalony prawomocnym wyrokiem skazującym, chyba że orzeczenie takie nie może zapaść z powodu przyczyn wymienionych w art. 17 § 1 pkt 3-11 k.p.k. lub w art. 22 k.p.k.

Wniosek o wznowienie postępowania oparty na podstawie z art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. spełnia wymogi formalne wskazane w art. 541 § 2 k.p.k., jeżeli wskazuje na

prawomocny wyrok skazujący za popełnienie przestępstwa w związku z postępowaniem objętym wznowieniem postępowania albo jeżeli w swojej treści wskazuje na orzeczenie zapadłe w postępowaniu karnym, stwierdzające niemożność wydania wyroku skazującego z powodu przyczyn wymienionych w art. 17 § 1 pkt 3-11 k.p.k. lub w art. 22 k.p.k. Tylko w tym ostatnim wypadku we wniosku należy przywołać okoliczności świadczące o dopuszczeniu się przestępstwa w związku z postępowaniem, jeżeli takich okoliczności nie zawiera w swojej treści wskazane orzeczenie (zob. uchwałę SN z dnia 26 maja 2020 r., I KZP 12/19, OSNKW 2020, nr 6, poz. 17).

Dlatego nie spełnia wymogów formalnych samodzielny wniosek o wznowienie postępowania sądowego, w którym wnioskodawca ograniczył się wyłącznie do wyrażenia jedynie własnych przypuszczeń odnośnie do popełnienia, w związku z postępowaniem w jego sprawie, przestępstwa mającego wpływ na treść prawomocnego orzeczenia. Sąd wznowieniowy, z mocy przytoczonych wyżej przepisów, nie jest natomiast uprawniony do samodzielnego badania tej okoliczności.

Wreszcie, okoliczności związane ze aktualnym stanem zdrowia skazanego mogą być poddane analizie, ale w postępowaniu wykonawczym, np. w przedmiocie udzielenia przerwy w odbywaniu kary.

Z tych wszystkich względów, w oparciu o art. 545 § 3 k.p.k. orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.